

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Voloncs Péter ügyvéd által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a dr. Németh Gábor ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) I. rendű, továbbá a II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű, a **III. rendű alperes neve** (III.rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. december 9. napján meghozott 11.P.28.930/2010/94. számú ítélete ellen a felperes részéről 98., az I. rendű alperes részéről 97. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti. Fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, a felperes fizetési kötelezettségét 1.040.000 (Egymillió-negyvenezer) forintra, az I. rendű alperes által fizetendő perköltséget 860.000 (Nyolcszázhatvanezer) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A felperes és az I. rendű alperes között a 2008. február 22. napján létrejött tartási szerződést megszünteti.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (Százezer) forint másodfokú perköltséget. A felek által le nem rótt, összesen 356.800 (Háromszázötvenhatezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és házastársa (**G.Gy.-né**) eltartottként az I. rendű alperessel mint eltartóval 2008. február 22. napján tartási szerződést kötöttek. A szerződésben az I. rendű alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a szerződéskötéstől kezdődően az eltartottak részére a következő szolgáltatásokat teljesíti:

- napi háromszori étkezés biztosítása, melyből az egyik meleg étel,
- a lakás tisztán tartása, szükség szerinti karbantartása, az ingatlan rezsiköltségei közül a gázszámla fizetése,
- a bevásárlások és kerti munkák elvégzése,
- ruházat pótlása, szükség esetén ruhaneműk vásárlása,

- az eltartottak betegségük esetén való ápolása, halálukat követően pedig hamvasztásos eltemetetésük.

Ennek ellenében az eltartottak a **g.-i Sz.** utca 6. szám alatti, egyenlő arányban tulajdonukban álló ingatlan tulajdonjogát átruházták az I. rendű alperesre, és hozzájárultak tulajdonjogának bejegyzéséhez. A szerződéskötés időpontjában a felperes házastársa súlyos állapota miatt a **kórházban** tartózkodott, ahol 2009. június 3. napján végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt. Leszármazó hiányában törvényes örököse házastársa a felperes volt.

A tartási szerződés tárgyát képező ingatlanra a II. rendű alperes javára jelzálogjog, a III. rendű alperes javára 747.382 forint adótartozás és járulékai erejéig végrehajtási jog van bejegyezve.

A felperes módosított keresetében egyrészt annak megállapítását kérte, hogy a tartási szerződés házastársa, **G.Gy.-né** és az I. rendű alperes viszonyában érvénytelen, mert **G.Gy.-né** a szerződés megkötésekor cselekvőképtelen volt. Emellett a felperes és az I. rendű alperes viszonyában a tartási szerződés megszüntetését kérte. Mindezek alapján a bíróság rendelkezzen a **g.-i Sz.** utca 6. szám alatti ingatlanra a felperes tulajdonjogának bejegyzéséről, házastársa ingatlanilletősége tekintetében öröklés, a felperes tulajdonában volt ingatlanilletőség tekintetében pedig a szerződéskötés előtti állapot visszaállításaként. A szerződés megszüntetésére irányuló kérelmét a felperes azzal indokolta, hogy az I. rendű alperes szerződésben vállalt kötelezettségének hosszabb ideje nem tesz eleget.

Az I. rendű alperes módosított védekezésében a felperessel kötött tartási szerződés megszüntetését, a felperes tulajdonjogának visszajegyzését nem ellenezte, a szerződés alapján teljesített szolgáltatásai ellenértékeként a felperest 2.092.123 forint megfizetésére kérte kötelezni. A **G.Gy.-né**vel kötött szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint nevezett a szerződés megkötésekor cselekvőképes volt.

A felperes az I. rendű alperes elszámolási igényéből 78.395 forintot ismert el, álláspontja szerint az ezt meghaladó igénye alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alpereseket annak tűrésére kötelezte, hogy a **g.-i** ingatlanra a felperes tulajdonjogát ? hányadban tartási szerződés megszüntetése jogcímén, ? hányadban eredeti állapot helyreállítása és öröklés jogcímén bejegyezzék. Megkereste a **D.** Földhivatali Osztályát, hogy a **g.-i** ingatlanra a felperes tulajdonjogát ? részben tartási szerződés megszüntetése jogcímén, ? hányadban eredeti állapot helyreállítása és öröklés jogcímén jegyezze be. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 60 napon belül 750.000 forintot. Az I. rendű alperest a felperes részére 650.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. További rendelkezése szerint a le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint a kereset alapos. Annak elbírálására irányadó jogszabályként az elsőfokú bíróság hivatkozott a perben alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 17. § (1), (2) és

(3) bekezdésében foglaltakra, valamint az 589. § (2) és (3) bekezdésének tartalmára.

A **G.Gy.-né** által kötött szerződés érvénytelenségének megítélése tekintetében utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy nevezett ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tárgyában két, egymással ellentétes szakértői vélemény keletkezett (35. és 54. sorszám alatt). Álláspontja szerint a **G.Gy.-né**ről rendelkezésre álló egészségügyi adatok és a szerződéskötés körülményei az 54. sorszám alatti szakértői vélemény megállapítását támasztják alá, mely szerint a szerződéskötéskor nevezett ügyei viteléhez szükséges belátási képességét tartósan, teljes mértékben, vissza nem térően vesztette el. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a szakértői vélemény szerint **G.Gy.-né** férjével dependens (függő) viszonyban volt, döntéseit kritika nélkül elfogadta. Maga a felperes adta elő, hogy a szerződés aláírásakor felesége aláírásra alig volt képes, a kezét ő vezette. Mindezekkel szemben az okiratszerkesztő ügyvéd **G.Gy.-né** cselekvőképes állapotát a nyomozás során, illetőleg a jelen perben tett tanúvallomásával nem támasztotta alá. Az ügyvéd vallomása szerint **G.Gy.-né** saját lábán járt, közlekedett, mellyel szemben a kórházi adatok szerint nevezett 2008 januárja óta járásképtelen volt. A szerződéskötést követően egy körülbelül 4-5 hónapos időszakot kivéve haláláig kórházban tartózkodott. Testi betegségei teljesen elvonták a figyelmét, és kevésbé volt képes arra, hogy felmérje az ügylet jelentőségét. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint **G.Gy.-né** cselekvőképtelenségére tekintettel az általa kötött tartási szerződés semmis, ezért a felperes örökös minőségében alappal kérte az eredeti állapot helyreállítását.

A peradatok és a felperes rendőrségen tett feljelentéséből kitűnően felesége haláláig a részére nyújtott tartási szolgáltatásokat kielégítőnek tartotta azzal, hogy ugyan az I. rendű alperessel kötött szerződést, de apja **N.Cs.** foglalkozott velük. A büntető feljelentés megtételét követően az I. rendű alperes a tartás értékét pénzben megkísérelte teljesíteni, majd azt ügyvédi letétbe helyezte. Ezzel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint csupán azt a látszatot kívánta kelteni, mintha a felperes állításai lennének valótlanok a tartás hiánya, valamint az I. rendű alperes és családja magatartása tekintetében. A természetbeni tartás teljesítésének vagy nem megfelelő teljesítésének hitelt érdemlő bizonyítása utóbb lényegében szinte lehetetlen az eltartó és az eltartott részéről is, mert nyilvánvaló, hogy a felek közül az eltartó a tartás teljesítését, míg az eltartott annak teljesítése elmulasztását állítja viszonyuk megromlása miatt. Az I. rendű alperes kiadásait különféle bizonylatokkal, okiratokkal kívánta igazolni, azokon a felperesi aláírásokkal, melyek bárhogy kerülhettek azokra. Ezért a tartás teljesítését hitelt érdemlően bizonyítani nem lehet, ha azt a másik fél tagadja. Ez alól kivétel az a pár tétel, amit a felperes elismert. Valószínűtlen az I. rendű alperesnek az az állítása, hogy a felperesnek nyújtott tartás értéke jóval meghaladta annak szerződésben megjelölt értékét, ami nem állt érdekében, és azt hitelt érdemlően nem is bizonyította. Ami nyomon követhető és megállapítható, az a gáz közüzemi díjának megfizetése. A temetési költség tekintetében sem lehet egyértelműen állást foglalni, mert önmagában az, hogy a számla az I. rendű alperes nevére szól, nem zárja ki, hogy annak ellenértékét a felperes állításának megfelelően az I. rendű alperesnek odaadta. Erre a felperesnek megfelelő forrása volt, amit bankszámlakivonattal igazolt.

A tanúvallomások a teljesített tartási szolgáltatások megállapítására alkalmatlanok, mert a tanúk aszerint nyilatkoznak, hogy melyik fél érdekkörébe tartoznak. Az ellentmondásos adatokra tekintettel az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a tartást az I. rendű alperes a felperes feleségének haláláig elfogadhatóan és a szerződés szerinti értékben teljesítette. Ennek értéke 2008. március hónaptól kezdődően 2009. május hónapig bezárólag 15 hónapra havi 50.000 forinttal számolva, összesen 750.000 forint, amibe beletartozik a gáz közüzemi díja is. Mivel a felperes részére a természetbeni tartás nyújtása már nem lehetséges, az elsőfokú bíróság ennek megfelelően rendelkezett a felperes tulajdonjogának visszajegyzéséről és kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára elszámolható szolgáltatási érték megfizetésére.

A felperes és az I. rendű alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illetéket, valamint az eljárás során felmerült és az állam által előlegezett szakértői díjakat a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. § értelmében az állam viseli. Az I. rendű alperes pervesztessége folytán köteles a felperes részére megfizetni a bruttó ügyvédi munkadíjból álló perköltséget a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság a felperes által a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint igényelt ügyvédi munkadíjat a 3. § (2) bekezdése szerinti mértékre mérsékelte, mert a tárgyalások nagy száma miatti növekmény az I. rendű alperesre nem volt terhelhető.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

A felperes fellebbezésében kérte, hogy az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezését akként változtassa meg, hogy a felperes részére járó perköltséget a 2015. december 1-jei beadványában kért összegre emelje fel, továbbá az ítélet indokolásának egyes kifogásolt részeit kérelme alapján változtassa meg. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletének helytálló rendelkezéseit hagyja helyben. A perköltség tekintetében a felperes utalt arra, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja lehetővé teszi a perköltség mértékének az általános szabályoktól eltérő megállapítását. A gyakorlat során az eljáró bíróságok igyekeznek a ténylegesen elvégzett jogi képviselői munka bonyolultságához és annak igazolt terjedelméhez igazítani a perköltséget. A perköltség kérdését az elsőfokú bíróság nem teljes komplexitásban vizsgálta. Az I. rendű alperes által beidézett okiratszerkesztő ügyvéd tanú olyan, a pert eldönthető nyilatkozatot tett **G.Gy.-né** szerződéskötés idején fennálló állapotára, belátási képességére, melynek cáfolása a felperes jogi képviselője részére, olyan hónapokig tartó plusz munkát jelentett, ami indokolja az ügyvédi munkadíjra vonatkozó rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint igényelt díj megítélését. Emellett a hiányos orvosi iratokon alapuló első téves orvosszakértői véleménnyel szemben a felperesnek kellett bizonyítania felesége 2008. februári egészségi állapotát, amelynek sikere kizárólag a felperesi képviselő ügyben végzett munkaigényes és akkurátus többletmunkájának eredménye. A jogi képviselőnek sikerült a **G.Gy.-né**ra vonatkozó iratokat felkutatnia és beszereznie, ez tette lehetővé teljes körelőzményének felderítését. Ezek felhasználásával a második orvosszakértő már teljes körű, megalapozott véleményt tudott adni.

Az elsőfokú ítélet 2. oldal utolsó bekezdése szerint a III. rendű alperes javára 2009. szeptember 23-ai hatállyal 747.382 forint adótartozás és járulékaik erejéig végrehajtási jog került bejegyzésre a perbeli ingatlanra. E körben az ítélőtábla az elsőfokú ítélet indokolását azzal egészítse ki, miszerint e tartozás azért keletkezett, mert az I. rendű alperes az ingatlan tulajdonjogának megszerzését terhelő vagyonszerzési illetéket 2008-ban nem fizette meg a III. rendű alperesnek. Az ítélet 4. oldal második bekezdése szerint, valószínűtlen az az I. rendű alperesi állítás, hogy a szerződés szerinti kötelező értékű természetbeni tartást értékben jóval meghaladó szolgáltatásokat teljesített. Ezt azzal kéri a felperes kiegészíteni, hogy azt az I. rendű alperes, illetve családjának vagyoni helyzete sem tette lehetővé, mivel még a megszerzett ingatlan után kiszabott illetéket sem tudták a mai napig kifizetni.

Az I. rendű alperes fellebbezésében kérte, hogy az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, állapítsa meg, hogy az I. rendű alperes a néhai **G.Gy.-né** által átruházott ? ingatlanilletőség tekintetében tartás jogcímén tulajdonjogot szerzett, továbbá kötelezze a felperest részére 1.250.000 forint megfizetésére és marasztalja őt a perköltségben. Másodlagos kérelme az egyes bizonyítékok értékelésének elmaradása miatt újabb elsőfokú eljárás elrendelésére irányult. Kifogásolta az I. rendű alperes, hogy az általa bejelentett **D.I.-né** és **B.R.** tanúk kihallgatását az elsőfokú bíróság mellőzte, ezt azonban ítéletében nem indokolta. Mindkét tanúnak tudomása van arról, hogy a tartást mikor és milyen mértékben teljesítette, ezért a tanúk kihallgatásának mellőzésével az elsőfokú bíróság megfosztotta az I. rendű alperest egyik legfontosabb bizonyítékától. Emellett a kihallgatott **G.A.** tanú vallomását nem értékelte ítéletében, aki az I. rendű alperes álláspontját megerősítette a tekintetben, hogy tartási kötelezettségének eleget tett, vallomása szerint **G.Gy.-né** temetését az I. rendű alperes rendezte. Nevezettnek semmilyen érdeke nem fűződik ahhoz, hogy testvére, a felperes ellen nyilatkozzon, ami a tárgyalási jegyzőkönyvekből szintén kiderül. Mellőzte továbbá az elsőfokú bíróság a felperes által jegyzett számlák számbavételét, és bizonyítékként való értékelését, amelyek igazolják, hogy a számlákon szereplő tételeket a felperes tartásként átvette. Kifogásolta továbbá az I. rendű alperes, hogy az elsőfokú bíróság a felperes meghallgatását mellőzte, mivel olyan súlyos betegségben szenved, hogy nem kihallgatható, ezt a tényt azonban képviselője nem igazolta. A **D.** Rendőrkapitányságon **ügyszámú** eljárásban a felperest kihallgatták, aki azt nyilatkozta, hogy a tartás részére teljesítésre került, a számlákon található aláírások mind tőle származnak, ennek ellenére ezeket az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. Nem értékelte azt sem, hogy a szerződésen kívül a felek szóbeli megállapodása alapján az I. rendű alperes évekig fizette a felperes, illetve házastársa gyógyszerköltségeit is, melyek összege a tartás vonatkozásában jelentős.

A **G.Gy.-né** cselekvőképessége tekintetében a két szakértői vélemény egymásnak ellentmondó, az elsőfokú bíróság az ellentmondásokat azonban nem oldotta fel. Megdöbbenő, hogy a második igazságügyi pszichiáter szakértő véleménye felülbírálja az **I.** Intézetének elmeszakértői véleményét. Az I. rendű alperes álláspontja szerint a 35. sorszámú szakvéleményt az elsőfokú bíróságnak nagyobb nyomatékka kellett volna

figyelembe vennie és értékelnie. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy miért a felperes által javasolt külső orvosszakértő véleményét fogadta el, elutasítva az előző orvosszakértő véleményét. Az I. rendű alperes változatlan véleménye szerint, **G.Gy.-né** a szerződés aláírására alkalmas volt, az okiratot egyedül írta alá, amit az okiratszerkesztő ügyvéd, dr. **B.L.** igazolt. Ügyleti tanúk is voltak, akiknek kihallgatását az elsőfokú bíróság érthetetlen módon mellőzte, az okiratszerkesztés problémáit nem tárta fel. Elfogadhatatlan részéről az a megállapítás, hogy **G.Gy.-né** testi betegségei elvonták a figyelmét a szerződés aláírásakor, ami a szerződés semmisségét megalapozza. A szerződés aláírásakor **G.Gy.-né** kórházban volt, combnyaktörése miatti műtét után hazakerült, otthonában lábadozott, és semmilyen egyéb igazolt betegség, még depresszió sem terhelte. A műtétet követő 4. hónapban állapítottak meg nála tüdőtumort, állapota ekkor kezdett el rosszabbodni, de ítélőképességét folyamatosan megtartotta haláláig.

Figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság azt is, hogy felesége haláláig a felperes tartását kielégítőnek tartotta. A változás felesége halála után következett be, melynek kizárólagos oka az volt, hogy a felperes akkori párja, **L.L.-né** a tartási szerződést módosíttatni akarta oly módon, hogy magát is a tartás alanyává akarta tenni, mellyel kapcsolatos körülményeket az elsőfokú bíróság nem tárta fel. **L.L.-né G.Gy.-né** temetését követően beköltözött az ingatlanba, és azzal sajátjaként rendelkezik. Mivel az I. rendű alperes nem volt hajlandó eleget tenni a szerződés módosítására irányuló kérelemnek, rábírta a felperest, hogy a tartást ne fogadja el, és zárcserével elzárta az ingatlant. **L.L.-né** sem hallgatta ki az elsőfokú bíróság, holott a hivatkozott tények ismeretében a megalapozott döntéshez ez szükséges lett volna.

A felperes az öt 750.000 forint megfizetésére kötelező, az I. rendű alperes a felperessel kötött tartási szerződés alapján a felperes által átruházott ? ingatlanilletőség tekintetében a felperes tulajdonjogának visszaállítására vonatkozó rendelkezéseket fellebbezéssel nem támadta, ezért ezeket, mint az ítélet nem fellebbezett részeit, a felülbírálat során az ítélőtábla nem érintette.

A fellebbezések részben alaposak.

Az elsőfokú bíróság a döntéshez szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállás megállapításánál a bizonyítékokat Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelte és mérlegelte, a per fő tárgyában - az I. rendű alperesnek járó megfelelő kielégítés összegének kivételével - hozott érdemi döntése megalapozott. Olyan ok nem merült fel, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság döntése érdemben felülbírálható.

Az I. rendű alperes alaptalanul kifogásolta az orvosszakértői vélemények értékelését, téves az a hivatkozása, hogy a másodikként kirendelt szakértő az első szakértő véleményét „felülbírált”, továbbá alaptalan az az érvelése is, miszerint az elsőfokú bíróságnak az első szakértő véleményét nyomatékkel kellett volna figyelembe vennie. A per adatai szerint az elsőfokú bíróság először az **I.** Intézetet rendelte ki, aki részéről dr. **V.B.O.** szakértő nyilvánított véleményt, mely szerint **G.Gy.-né**nek a megjelölt időszakban belátási képességét hátrányosan befolyásoló

megbetegedése nem volt. Az arra adott észrevételek alapján a bíróság a szakértő véleményét aggályosnak ítélte meg, ezért a felperes indítványára a Pp. 182. § (3) bekezdése alapján új szakértőt, a **S.** Intézetét rendelte ki, aki részéről dr. **B.K.** szakértő adott véleményt. Az újabb szakvéleményből kitűnően, az orvosi adatok szerint **G.Gy.-né** érdeklődési köre beszűkült, a külvilággal szemben közömbös volt, a szakértő a rendelkezésre álló adatok alapján azt állapította meg, hogy nevezett ítélőképessége a szerződés aláírásakor teljesen és visszafordíthatatlanul hiányzott, a fennálló szellemi hanyatlás, közepes súlyos depresszió és kevert demencia miatt. A felperes állításával ellentétben, a másodikként kirendelt szakértő nem az első szakértő véleményét bírálta felül, hanem feladata alapján az adott szakkérdésben önálló véleményt adott, ami az érintett személy belátási képessége tekintetében az előző szakértő véleményétől eltérő volt. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság feladata annak megítélése volt, hogy a két szakértői vélemény közül melyiket fogadja el döntése alapjául, melyhez az elsőfokú bíróság mindkét szakértőt meghallgatta.

Az elsőfokú bíróság a szakértői vélemények tartalmát, az azokat megalapozó orvosi adatokat, valamint a szakértők által szóban előadottakat okszerűen mérlegelte, és helyesen állapította meg, hogy az adott szakkérdésben a **S.** Intézetének véleménye a megalapozott. A szakvélemények értékelésével kapcsolatban utal az ítéletábra arra, hogy a másodikként kirendelt szakértőnek az elsőként kirendelt szakértőhöz képest az adott személyre vonatkozóan több orvosi adat állt rendelkezésére. Emellett kiemeli, hogy a szerződéskötést megelőzően három nappal, **G.Gy.-né** 2008. február 19-ei kórházi felvételekor rögzítették, hogy idős, demens beteg, járóképtelen, fél éve ágyban fekvő, kevert szorongásos depressziós zavar, illetőleg pánikzavar tüneteit mutatja. Mindezek a **S.** Intézete véleményének megalapozottságát támasztják alá. Ennek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy **G.Gy.-né** a tartási szerződés megkötésekor ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel nem rendelkezett, ezért az ő és az I. rendű alperes közötti tartási szerződés érvénytelen. Ennek jogkövetkezményeként helytállóan rendelkezett a szerződéssel érintett ingatlan ? részére, **G.Gy.-né** halálára figyelemmel örököse, a felperes tulajdonjoga öröklési jogcímén való bejegyzéséről.

A felperes a közte és az I. rendű alperes között létrejött tartási szerződés megszüntetését kérte, amit az I. rendű alperes nem ellenzett. Az elsőfokú ítélet rendelkező részének első, a felperes tulajdonjoga bejegyzésével kapcsolatos rendelkezéséből, továbbá indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság a felperes és az I. rendű alperes között a tartási szerződést megszüntette, melyből azonban ítélete rendelkező részében elmulasztott rendelkezni. A felperest „az I. rendű alperes javára megfizetendőként” kötelezte 750.000 forint megfizetésére, ami indokolásából következtetve a 2008. február 22. napján kötött tartási szerződés alapján a felperesnek és jogelődjének nyújtott szolgáltatások ellenértéke. Ezzel összefüggésben az ítéletábra az elsőfokú bíróság indokolását azzal egészíti ki, hogy a felperes az I. rendű alperes szolgáltatásai ellenértékét a részére nyújtott szolgáltatások tekintetében a Ptk. 589. § (3) bekezdése alapján megfelelő kielégítésként, a házastársa részére nyújtott szolgáltatások értékét pedig a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeként a Ptk. 237. § (2)

bekezdése szerint, mint ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatási értéket - örökös minősége folytán a Ptk. 677. (1) bekezdés c) pontja szerint jogelődje tartozásaként - köteles megtéríteni.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tartási szolgáltatási értéket az I. rendű alperes alaptalanul kifogásolta. Az I. rendű alperes elszámolásában készkiadásként bizonylatokkal összesen 453.526 forintot jelölt meg (vásárlás: 23.841, ebéd: 93.450, gáz: 148.670, gyógyszer: 166.990, ruházat 20.575 forint), ami - 15 hónappal számolva - havi átlagban 30.235 forint. A felperes utóbb a gázdíj I. rendű alperesi kifizetését elismerte, a többi kiadás többségének felmerülését, illetve annak a I. rendű alperesi finanszírozását vitatta. Előadása szerint, az I. rendű alperes kizárólag azokat a tételeket fizette, amelyek bizonylatán ő ennek tényét feljegyezte, igazolta, a többi, az általa csak aláírt bizonylatok szerinti kiadásokat az I. rendű alperes a részére e célból átadott pénzből fedezte, míg az általa alá nem írt bizonylatok, nem a szerződés alapján nyújtott szolgáltatások költségei. Az utóbbi körében utalt arra, hogy a ruházati költségek egyik bizonylata 5.000 forint értékű női bőrkabát vásárlásáról szól, melyre szükség nem volt, mivel felesége fekvő beteg volt, és túlnyomórészt kórházban tartózkodott. A bizonylatok felperes részéről való aláírása a felek között rendszeres, tételes, elszámolásra utal. Abból, miszerint a felperes az elszámolás során egyes bizonylatokat csak aláírásával látott el, míg másokon aláírása mellett azt is igazolta, hogy azt az I. rendű alperes fizette, okszerűen az következtethető, hogy ez a megkülönböztetés tudatos volt. Erre tekintettel életszerű a felperesnek az az előadása, hogy az I. rendű alperes ténylegesen azokat a kiadásokat fedezte, melyek bizonylatán ennek tényét igazolta. E bizonylatok összértéke - a gázdíj kivételével - 78.395 forint, mely erejéig a felperes az I. rendű alperesi elszámolási igényt elismerte. A bizonylatok egy részén a felperes részéről aláírás sincs, ezért nem alkalmasak az I. rendű alperes tartással felmerült és általa viselt kiadások bizonyítására. A felperes által elismert 78.395 forint és a nem vitásan I. rendű alperes által fizetett 148.670 forint gázdíj összesen 227.065 forint, ami havi átlagban 15.138 forint kiadás. Ehhez képest az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes javára a szerződésben kikötött valamennyi szolgáltatást teljesítettnek tekintve, havi 50.000 forintot ítélt meg, ami egyrészt fedezi a tényleges kiadásait, másrészt munkájának ellenértékét. Ezzel kapcsolatban az ítélet tábla lényeges körülményként emeli ki, hogy a tartási szerződés szerint az 50.000 forint két személy, a felperes és házastársa havi tartásának értéke. A perbeli adatok szerint a felperes házastársa az elszámolás tárgyát képező időszak nagy részében kórházban tartózkodott, ezért ezalatt részére életvitelét szolgáló tartási szolgáltatásokat nem kellett teljesíteni. Az I. rendű alperes elszámolásába jelentős értékű felújítási munkák ellenértékét is felszámította, mellyel kapcsolatos igénye egyrészt azért alaptalan, mert arra a tartási szerződés alapján nem volt köteles, ezért az, teljesítése esetén sem minősülne a szerződés alapján teljesített, megtérítendő szolgáltatásnak, továbbá a felperes tagadásával szemben az I. rendű alperes az ingatlanon felújítási munkavégzést nem bizonyította.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperes fizetési kötelezettségét a szerződés szerinti tartást teljesítettnek tekintve határozta meg, helyesen mellőzte az I. rendű alperes **D.I.-né** és **B.R.** tanúk kihallgatására irányuló bizonyítási indítványa teljesítését, akik

vallomásaival a szerződés szerinti tartási szolgáltatások teljesítését kívánta bizonyítani.

Helytálló az I. rendű alperes fellebbezése **G.Gy.-né** temetési költsége tekintetében, melynek fizetése szerződéses kötelezettsége volt. Ennek megtérítését az elsőfokú bíróság arra hivatkozással mellőzte, hogy a számla ugyan az I. rendű alperes nevére szól, ami azonban nem zárja ki, hogy annak értékét a felperes részére megtérítette, ami megalapozatlan. Mivel a számla az I. rendű alperes nevére szól, az azt igazolja, hogy a temetési költséget ő fizette. A felperes állította, hogy a temetési költséget az I. rendű alperesnek megfizette, ennek bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint őt terhelte, melynek nem tett eleget. Ezért, mivel a tartási szerződés **G.Gy.-né** vonatkozásában érvénytelen, a felperes, mint örökös, ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatásként köteles a temetési költséget az I. rendű alperesnek megtéríteni. Ennek hozzászámításával a felperes fizetési kötelezettsége 1.040.000 forint.

Alapos a felperes fellebbezése a perköltség tekintetében. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pervesztes felet a képviselőjével kötött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj megfizetésére. A 2. § (2) bekezdése szerint, az (1) bekezdés szerinti munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel és a bíróság döntését indokolni köteles. A felperes a képviselőjével kötött megbízási szerződés alapján részére 860.000 forint ügyvédi munkadíj megtérítését igényelte. Ezt az elsőfokú bíróság a rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megítélhető mértékre mérsékelte, melynek indokaként - a megjelölt Pp. 78. § (1) bekezdésével szemben azt megalapozó eljárási szabály megjelölése hiányában - értelmezhetetlen arra való hivatkozása, miszerint „a tárgyalások nagy száma miatti növekmény az I. rendű alperesre nem terhelhető”. A tárgyalások nagy számára, az előterjesztett beadványokra, a szakértői bizonyításokra figyelemmel, a felperes és a képviselője között létrejött megbízási szerződésben kikötött ügyvédi díj mérséklése nem indokolt.

Tartalma alapján a felperesnek az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatására irányuló kérelme ténylegesen az indokolás egyes tényekkel kapcsolatos kiegészítésére irányul, mely tények a per érdemi elbírálása szempontjából irrelevánsak.

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, a felperes fizetési kötelezettségét 1.040.000 forintra, az I. rendű alperes által fizetendő perköltséget 860.000 forintra felemelte, az ítélet további helytálló rendelkezéseit helybenhagyta. Mivel az elsőfokú bíróság a felperes és az I. rendű alperes viszonyában a rendelkező részben elmulasztott rendelkezni a tartási szerződés megszüntetéséről, erről a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján az ítéletábra határozott. A másodfokú eljárásban az I. rendű alperes nagyjából részben pervesztes, ezért az ítéletábra a Pp. 81. (1) bekezdése szerint, ennek aránya alapján kötelezte őt a felperes részére a másodfokú perköltség, a képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5)

bekezdése szerinti ügyvédi munkadíj megfizetésére. A felperes és az I. rendű alperes költségmentességére tekintettel az általuk le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2016. június 30.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.

a tanács elnöke

dr. Hegedűs Mária s.k.

előadó bíró

Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna s.k.

bíró

A kiadmány hitelével: